

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Острозька академія»

Голова приймальної комісії

Національного університету

«Острозька академія»

І.Д.Пасічник

27 лютого 2017 р.

ПРОГРАМА

фахового вступного випробування
для вступників на навчання ступеня магістра
зі спеціальності 031 Релігієзнавство

Програма фахового випробування для вступників на навчання для ступеня магістра зі спеціальності 031 Релігієзнавство/ Укладачі: проф.Стоколос Н.Г., доц. Филипчук С.В. – Острого: НаУОА, 2017.

Програма схвалена і рекомендована до друку кафедрою релігієзнавства та теології (протокол № 8 від 15.02.2017).

Програма розглянута та схвалена на засіданні Приймальної комісії НаУОА (Протокол № 2 від 27 лютого 2017 р.)

Пояснювальна записка

Фахове випробування має на меті виявлення знань за напрямками професійної діяльності бакалавра та формування контингенту студентів, найбільш здібних до успішного опанування дисциплін магістерської програми: «Вселенське православ'я: проблеми розвитку»; «Експертиза творів сакрального мистецтва»; «Релігієзнавча думка України», «свобода буття релігії в суспільстві: Україна та міжнародний контекст», «Символіка християнської культури», «Релігія та суспільна комунікація».

Вступники повинні знати тематику циклу основних дисциплін:

- філософські дисципліни (Філософська пропедевтика, Історія стародавньої філософії, Філософія Середніх віків і доби Відродження, Нова філософія XVI – XVII ст., Сучасна світова філософія, Історія української філософії, Філософія релігії);
- релігієзнавчі дисципліни (Географія релігії, Історія письма і священних книг, Історія православ'я, Історія протестантизму в Україні, Історія католицизму в Україні, Сучасні релігійні рухи та езотеричні вчення, Історія релігій).

Вступники повинні вміти застосовувати навички володіння принципами філософського аналізу релігії до експертної оцінки моральної, соціальної, комунікативної тощо значущості тих чи інших явищ релігійного життя; аналізувати філософські концепції, характеризувати філософські напрями та епохи; оперувати філософською термінологією.

ЗМІСТ ПРОГРАМИ Філософські дисципліни

Філософська пропедевтика

1. Концепції виникнення філософії.
2. Особливості міфологічної свідомості.
3. Смысл і призначення філософії.
4. Специфіка філософського світогляду.
5. Світогляд. Структурні елементи.
6. Філософія: нетрадиційні інтерпретації.
7. Основне питання філософії.
8. Функції філософії.
9. Буття як філософська проблема.
10. Основні форми буття.
11. Формування уявлень про матерію в історії філософії.
12. Методологія визначення категорії матерії.
13. Проблема субстанції в історії філософії.
14. Основні типи матеріальних систем та їх характеристики.
15. Ноосфера – сфера розуму.
16. Наукова картина світу та її еволюція.
17. Наукова картина світу : посткласична методологія.
18. Вчення про самоорганізацію матерії і синергетика Г. Хакена.
19. Феномен енергії.
20. Поняття про енерго-інформаційний обмін.
21. Дискусії з приводу атрибутивності руху.
22. Сучасна методологія і проблема класифікації форми руху матерії.
23. Субстанційна і реляційна концепції простору і часу.
24. Динамічна і статична концепції часу.
25. Суперечності кінцевого і безкінечного.
26. Відображення як загальна властивість матерії. Рівні відображення та їх характеристика.
27. Три підходи до визначення сутності і природи інформації : комунікативна, функціональна, атрибутивна.
28. Від поняття “душа” до поняття “свідомість”.
29. Дві традиції (Декарт і Маркс) в поясненні природи свідомості.

30. Поняття “свідомість”.
31. Проблема антропосоціогенезу.
32. Трактування людини в науковій і філософській традиціях.
33. Сутність людини: багатоманітність визначення.
34. Індивід, індивідуальність, особистість.
35. Людина: проблема самореалізації.
36. Мова як знакова реальність.
37. Психофізична проблема як співвідношення психічного і фізіологічного.
38. Основні структурні компоненти свідомості.
39. С. Гроф: проблема розширення свідомості.
40. Функції свідомості, їх смислове навантаження і взаємозв'язок.
41. Самосвідомість в структурі свідомості.
42. Природа ідеального.
43. Проблема несвідомого.

Історія стародавньої філософії

1. Виникнення філософії. Основні філософські традиції.
2. Рання період у розвитку давньогрецької філософії. Мілетська школа, піфагорейці, елейці, атомісти.
3. Становлення класичної давньогрецької філософії. Софісти і Сократ.
4. Філософська система Платона.
5. Філософська система Арістотеля.
6. Початковий етап у розвитку елліністичної філософії. Школи епікурейців, стоїків, кініків, скептиків.
7. Філософія неоплатонізму.
8. Давньоіндійська філософія.
9. Давньокитайська філософія.

Філософія Середньовіччя і доби Відродження

1. Періодизація середньовічної філософії. Основні філософські течії доби Середньовіччя.
2. Вплив неоплатонізму на східну патристику.
3. Онтологія Ібн Сіні.
4. Європейська філософія Середньовіччя.
5. Гуманізм як феномен європейської культури

Філософія Нового часу

1. Характерні риси західноєвропейської Нової філософії.
2. Емпіричний напрям у філософії Нового часу (Ф. Бекон, Дж. Локк, Д. Юм).
3. Раціоналістичний напрям у філософії Нового часу (Р. Декарт, Б. Спіноза, Г. Лейбніц).
4. Французький матеріалізм і Просвітництво другої половини XVIII ст.
5. Поняття субстанції і матерії у філософії Нового часу.

Сучасна світова філософія

1. Плюралізм філософських пошуків XX ст.: тенденції, школи, напрямки.
2. Фрейдизм та неофрейдизм. Філософські ідеї в психоаналізі.
3. Філософія екзистенціалізму: основні поняття, ідеї, напрямки.
4. Герменевтика як методологія гуманітарних наук.
5. Позитивізм та неопозитивізм.
6. Структуралізм та постмодернізм: загальна характеристика та основні представники.
7. Прагматизм та неопрагматизм.

Історія української філософії

1. Особливості розвитку філософської думки в Україні. Філософія в Україні та українська філософія.
2. Філософська думка в Київській Русі.
3. Вплив Ренесансу і Реформації на філософську думку України. Філософська думка в Острозькій академії.
4. Філософія в Києво-Могилянській академії.
5. Філософія Г. Сковороди.

6. Філософські погляди представників Кирило- Мефодіївського братства.
7. Академічна філософія в Україні ХІХст. Філософські погляди П. Юркевича.
8. Соціально-філософські погляди українських мислителів кін. ХІХ ст. – поч. ХХ ст.: М. Драгоманов, І. Франко, М. Грушевський, В. Липинський, Д. До-нцов.
9. Основні тенденції розвитку філософської думки в Україні в ХХ ст.

Філософія релігії

1. Предмет, специфіка і структура філософії релігії.
2. Сутнісні характеристики релігії.
3. Проблематика метафізики релігії.
4. Філософські інтерпретації онтології релігії.
5. Католицька філософія.
6. Релігія як знання; релігійна істина.
7. Релігійна діяльність: сутність та форми вияву.
8. Протестанська філософія.
9. Православна філософія.
10. Поняття екуменізму.

Релігієзнавчі дисципліни

Історія письма і священних книг

1. Поняття “сакральний текст” в системі релігійного світогляду.
2. Статус віроповчальних текстів в різних релігіях.
3. Танах (Старий Заповіт).
4. Збірка віроповчальних текстів раннього християнства – Новий Заповіт.
5. Канонізовані коментарі на віроповчальні тексти в іудаїзмі та християнстві
6. Переклади віроповчальних текстів як відображення теологічних концептів.
7. Священна книга мусульман – Коран.
8. Сунна – збірка усних передань про Мухамеда (хадисів).
9. Найдавніші сакральні тексти індуїзму – Веди.
10. Упанішади як продовження традиції Вед.
11. Бхагават-Гіта – священні тексти кришнаїзму.
12. Сакральні тексти буддизму: Трипітака.
13. Віроповчальні тексти конфуціанства: Лунь Юй.
14. Сакральний текст в релігійній свідомості постмодернізму.

Історія релігій

1. Проблема виникнення релігійних вірувань.
2. Розвиток релігійних вірувань у первісному суспільстві.
3. Давні релігійні вірування індоєвропейських народів.
4. Релігійні вірування стародавньої Індії. Індуїзм.
5. Релігійні вірування стародавнього Ірану.
6. Релігії стародавніх греків та римлян.
7. Релігійні вірування стародавніх єгиптян.
8. Релігійні вірування стародавнього населення Месопотамії.
9. Іудаїзм.
10. Релігійні вірування стародавнього Китаю.
11. Даосизм як релігія.
12. Конфуціанство як релігія.
13. Виникнення й формування буддизму.
14. Основні напрямки буддизму: хінаяна і махаяна.
15. Ламаїзм.
16. Буддизм у Китаї та Японії.
17. Виникнення й формування християнства.
18. Християнство в період вселенських соборів.
19. Давні східні церкви.
20. Розвиток православної церкви у Візантії. Поширення православ'я.
21. Православ'я на слов'янських землях.

22. Католицизм у епоху Середньовіччя.
23. Контрреформація та зміни в католицизмі в період Нового часу.
24. Католицизм у сучасному світі. Особливості розвитку католицизму в Україні.
25. Реформація та становлення протестантизму.
26. Основні течії протестантизму. Протестантизм в Україні.
27. Виникнення й поширення ісламу.
28. Основні напрямки та течії в ісламі.
29. Іслам в сучасному світі. Іслам на українських землях.

Сучасні релігійні рухи та езотеричні вчення

1. Проблема визначення і класифікації нетрадиційних релігій.
2. Характерні ознаки нетрадиційних релігій. Спільні риси новітніх і нетрадиційних релігій та окультно-містичних груп.
3. Причини виникнення та розповсюдження.
4. Позиція церкви щодо сект і нових релігійних рухів.
5. Новітні релігійні рухи Північної Америки.
6. Новітні релігійні рухи в Середній та Південній Америці.
7. Новітні релігійні рухи в Японії.
8. Новітні релігійні рухи в Китаї.
9. Новітні релігійні рухи у В'єтнамі.
10. Новітні релігійні рухи Африки.
11. Новітні релігійні рухи Океанії.
12. Новітні і нетрадиційні релігій та окультно-містичні групи в Польщі.
13. Новітні і нетрадиційні релігій та окультно-містичні групи в Росії.
14. Новітні і нетрадиційні релігій та окультно-містичні групи в Україні.
15. Молодіжні релігійні та парарелігійні рухи.
16. Антикультурний протестний рух „нових” лівих та орієнтація.
17. Рух бітників.
18. Рух хіпі.
19. Рух Jesus people.
20. Проблематика молодіжних релігій.
21. Аналіз протиправних діянь представників новітніх і нетрадиційних культів.
22. Аналіз деяких технологій залучення та утримання у своїх лавах, котрі використовуються в неокультурі.
23. Світова практика попередження і припинення протиправних виявів, якими супроводжується діяльність певної частини новітніх релігійних рухів.
24. Генеза „Нью ейдж”.
25. Головні риси „Нью ейдж”.
26. Деякі елементи вірувань „Нью ейдж”.
27. Оцінка руху „Нью ейдж”.
28. Перспективи розвитку нових релігійних рухів у світі.

Географія релігій

1. Загальна чисельність і розміщення послідовників найпоширеніших релігій у сучасному світі.
2. Релігійна карта Європи.
3. Географія релігій Азії.
4. Конфесійна карта Африки, Австралії та Океанії.
5. Релігії на Американському континенті.
6. Поширення релігій і відносини між ними в Україні.

Історія католицизму в Україні

1. Поняття римо- та греко-католицизму.
2. Догматичні особливості Римо-католицької церкви.
3. Обрядові розбіжності в католицькій та православній традиціях.
4. Рух за об'єднання Церков. Флорентійська унія. Берестейська унія.
5. Структура Катехизму Католицької Церкви.
6. Церковний устрій Римо-католицької церкви.

7. Суспільне (соціальне) вчення Католицької Церкви.
8. Літургія РКЦ.
9. Таїнства та сакраменталії РКЦ.
10. Діяльність греко-католицької церкви в першій половині ХХ ст.
11. Знищення греко-католицької церкви. Львівський собор 1946 р.
12. Діяльність УГКЦ у підпіллі (1946-1989 рр.).
13. Процес відновлення УГКЦ.
14. Сучасна Українська греко-католицька церква як організаційна структура. Її внутрішнє життя.
15. Місіологія Церкви в греко-католицькій перспективі.
16. Принципи соціальної доктрини УГКЦ.
17. Українська греко-католицька церква поза межами України.
18. Проблема патріархату УГКЦ в сучасній Україні.
19. Концепція екуменічної позиції УГКЦ.
20. Український греко-католицизм: прогнози розвитку.

Історія протестантизму в Україні

1. Основні доктрини магістерської Реформації.
2. Україна в європейському реформаційному процесі. Ранній протестантизм: лютеранство, кальвінізм, соцініанство. Пієтизм.
3. Протестантська колонізація ХVІІІ – ХХ ст. Український штундизм.
4. Зародження і розвиток євангельсько-баптистського руху в Україні.
5. Сучасний баптистський, п'ятидесятницький, адвентистський та харизматичний рух в Україні: оновлення традицій, модернізація культу та віровчення.
6. Ранньопротестантські течії в незалежній Україні.
7. Соціальна та освітня робота протестантських конфесій.
8. Сучасний баптистський рух в Україні та світі: оновлення традицій, модернізація культу та віровчення.
9. Сучасний п'ятидесятницький рух в Україні та світі.
10. Сучасний адвентистський рух в Україні та світі.
11. Сучасне лютеранство та реформоване християнство в Україні та світі.
12. Сучасні пресвітеріани, менноніти й методисти в Україні та світі.

Література

1. Августин. Сповідь. – К., 1998.
2. Академічне релігієзнавство. Підручник. За науковою редакцією професора А.Колодного. – К., 2000.
3. Античная литература. Греция. Антология. – М., 1989. – Ч.1.
4. Аристотель. Соч.: в 4 тт. – М., 1976.
5. Багнюк А. Філософія. – Рівне, 1997.
6. Бердяев Н.А. О назначении человека. – М., 1993.
7. Блаватская Е.П. Теософия и практический оккультизм. – М., 1993.
8. Богомолов А.С. Античная философия. – М., 1985.
9. Бодуел Т. Історія церкви. – Львів, 2000.
10. Брагина Л.И. Культура Возрождения. – М., 1990.
11. Выготский Л. Мышление и речь. – М., 1998.
12. Васильев Л.С. История религий Востока. – М., 1988.
13. Введение в буддизм. – СПб., 1999.
14. Вековшиніна С., Мамардашвілі М. К. Проблема феноменів свідомості у творчості. // Філософська думка. – №4. – 2000. – С.3-20.
15. Вернадский В.М. Научная мысль как планетарное явление. – М., 1991.
16. Вингенштейн Л. Логико – философский трактат. – М., 1995.
17. Волинка Г.І., Гусев В.І., Огородник І.В., Федів Ю.О. Вступ до філософії. – К., 1999.
18. Волченко В.Н. Неизбежность, реальность и постижение тонкого мира // Сознание и физическая реальность. – 1996. – № 1-2.

19. Гадамер Х. Истина и метод. – М., 1988.
20. Гегель Г.В.Ф. Энциклопедия философских наук : В 2тт. – М., 1974 – 1975.
21. Гегель Г.В.Ф. Феноменология духа. – СПб., 1992.
22. Геродот. Історії: в 10 – ти книгах. – К., 1993.
23. Глускін В.В. В глибинах мудрості. – Острог, 1998.
24. Глускін В.В. Нариси історії української філософії. – Рівне, 1992.
25. Головащенко С. Історія християнства. – К., 1999.
26. Голосовкер Я. И. Логика мифа. – М., 1987.
27. Горак Г.І. Філософія. – К., 1997
28. Горський В.С. Нариси з історії філософської культури Київської Русі. – К., 1993.
29. Гринак Л. Г. Смысл как системообразующее понятие культуры. // Человек,. – №4. – 2002. – С. 93-97.
30. Губин В.Д. Философия. – М., 2001.
31. Гуревич А.Я. Категории средневековой культуры. – М., 1980.
32. Гуревич П.С. Философская антропология. – М., 1997.
33. Декарт Р. Избранные произведения. – М., 1950.
34. Дмитрієва М. Моделі розвитку науки у світі синергетики. // Філософська думка. – №3. – 2002.
35. Дубровский Д.И. Психические явления. Мозг. – М., 1971.
36. Дюркгейм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2002.
37. Железнов Ю. Д. Эволюция вселенной и сознание // Сознание и физическая реальность. – 2000. – №1. С. 22-29.
38. Зубинская О. К. Численная иллюстрация неслучайности рождения и смерти человека // Сознание и физическая реальность. – 2003. – №1. С. 29-46.
39. Ильенков И. В. Философия и культура. – М., 1991.
40. Иорданский В.Б. Хаос и гармония. – М., 1982.
41. Ислам. Энциклопедический словарь. – М., 1991.
42. Історія релігії в Україні: у 10 т. – К., 1999.
43. Каниткар В.П., Оуэн Коул У. Индуизм. – М., 1999.
44. Кант И. Критика чистого разума. – М., 1994.
45. Климович Л.И. Книга о Коране. – М., 1986.
46. Коростовцев М.А. Религия древнего Египта. – М., 1976.
47. Косидовский З. Библиейские сказания. – М., 1978.
48. Крапивенский С.Э. Общий курс философии. – Волгоград, 2001
49. Крывелев И.А. История религий. – М., 1985. – Т.1-2.
50. Ле Гофф Ж. Цивилизация средневекового Запада. – М., 1992.
51. Леви – Брюль Л. Первобытное мышление. – М., 1930.
52. Леві – Строс К. Первісне мислення. – К., 2000.
53. Леві – Строс К. Структурна антропология. – К., 1998.
54. Лесков Л. В. Этика ноосферной трансформации // Сознание и физическая реальность. – 2001. – №4. С. 2-8.
55. Лиотар Ж. – Ф. Заметка о смыслах “пост” //Иностранная литература. – 1994. – №1.
56. Липинський В. Релігія і Церква в історії України. – К., 1993.
57. Лінч Дж. Середньовічна церква. – К., 1994.
58. Лосев А.Ф. Эстетика Возрождения. – М., 1978.
59. Лосев А.Ф. Очерки античного символизма и мифологии. – М., 1993.
60. Лосев А.Ф. Философия. Мифология. Культура. – М., 1991.
61. Лубський В.І. та ін. Історія світової релігієзнавчої думки: Хрестоматія. – К., 1999.
62. Лук'янець В., Соболев О.Філософія як універсальність, яка трансресує себе. // Філософська думка,. №3, 2002 С.3 -19.
63. Лукач Д. К Онтологии общественного бытия. – М., 1991.
64. Майоров Г.Г. Средневековая философия. – М., 1982.
65. Мамардашвили М. Как я понимаю философию? – М., 1990.
66. Мамуева К. Образ іншої культури в просторовій культурній комунікації. // Філософська думка. – №3. – 2002. – С. 68 -79.

67. Матье М.Э Древнеегипетские мифы. – М., 1956.
68. Мень А. История религии. – М., 2001.
69. Мифы народов мира: энциклопедия в двух томах. – М., 1987. – Т.1-2.
70. Моисеев Н. Человек и ноосфера. – М., 1990.
71. Морган Л.Г. Древнее общество или исследование линий человеческого прогресса от дикости через варварство к цивилизации. – Л., 1935.
72. Налимов В.В. Спонтанность сознания. – М., 1989.
73. Неретна С. С. Смерть как условие бессмертия. // Человек №4, 2002. С. 48-62.
74. Нічик В.М., Литвинов В.Д., Стратій Я.М. Гуманістичні та реформаційні ідеї на Україні. – К., 1990.
75. Новиков Д. В. Учение о личности в христианском богословии IV – VIII веков. // Человек. – №2. – 2000. – С. 27-37.
76. Новикова. Христианское учение о человеке. // Человек. – №1. – 2001. – С. 119 – 127.
77. Образ філософії на межі тисячоліть. // Філософська думка. – №1. – 2002. – С.3 – 19.
78. Огієнко І. Українська культура. – К., 1992.
79. Ортега-и-Гассет Х. Что такое философия? – М., 1991.
80. Пагнюк А. Філософія. – Рівне, 1997.
81. Паскаль Б. Думки про релігію. – Львів, 1995.
82. Петров М. Язык, знак, культура. – М., 1991.
83. Пилкингтон С.М. Иудаизм. – М., 2002.
84. Платон Соч.: В 6 тт. – М., 1971.
85. Плутарх. Исида и Осирис. – К., 1996.
86. Погорелов О. Природа філософського плюралізму. // Філософська думка. – №5. – 2001. – С. 5 – 18.
87. Попов Б. Альтернативна модель етносу та людини. // Філософська думка. – №3. – 2002. – С. 37 – 54.
88. Попов Г.В. Тайные культы и учения: пророки, жрецы, адепты. – М., 2002.
89. Потебня О. Слово и миф. – М., 1989.
90. Поэзия и проза Древнего Востока. – М., 1973.
91. Практикум з філософії: Навч. посібник /За заг. ред. В.Л. Петрушенка. – Львів, 2003.
92. Предмет і проблематика філософії /За заг. ред. М.А. Скрипника, З.Е. Скрипник. – Львів, 2001.
93. Пригожин И., Стенгерс И.Порядок из хаоса. – М., 1986.
94. Проблема человека в западной философии. – М., 1988.
95. Радугин А.А. Философия: Курс лекций. – М., 2001.
96. Ранович А.Б. Очерк истории древнееврейской религии. – М., 1937.
97. Ранович А.Б. Первоисточники по истории раннего христианства. Античные критики христианства. – М., 1990.
98. Рассел Б. Історія західної філософії. – К., 1995.
99. Ратцель Ф. Народоведение. – СПб., 1902. – Т.1.
100. Рикер П. Конфликт интерпретаций: очерки о герменевтике. – М., 1995.
101. Романов П. С. Информация и самоорганизация: эфиродинамический подход // Сознание и физическая реальность. – 2000. – №1. – С. 8 – 15.
102. Саймон Г. Наука об искусстве. – М., 1972.
103. Самсонов А. Л. Человек и биосфера – проблема информационных оценок. // Вопросы философии. – 2003. – №6. – С. 111 – 127.
104. Сковорода Г. Повне зібрання творів: У 4 тт. – К., 1973.
105. Спиноза Б. Избранные произведения: В 2 тт. – М., 1957.
106. Спиркин А.Г. Сознание и самосознание. – М., 1972.
107. Тайлор Э.Т. Первобытная культура. – М., 1989.
108. Токарев С. Ранние формы религии. – М., 1990.
109. Токарев С. Религия в истории народов мира. – М., 1976.
110. Томпсон М. Восточная философия. – М., 2000.
111. Тримингэм Дж. Суфийские ордены в исламе. – М., 1989.
112. Трубецкой С.Н. Курс истории древней философии. – М., 1997.

113. Уоймог А. Філософія – це засновок науки чи скандалу. // Філософська думка. – №5. – 2001. – С. 3 – 4.
114. Философия / Отв. редактор В.П.Кохановский. – Ростов-на-Дону, 2001.
115. Философия: Часть вторая: Основные проблемы философии. – М., 2000.
116. Філософія Відродження на Україні. – К., 1990.
117. Філософія: Курс лекцій / За ред. І.В. Бичко. – К., 1993.
118. Філософія: Навч. посібник / За ред. І.Ф. Надольного. – К., 1997
119. Філософія: Підручник / За заг. ред. М.І. Горлача, В.Г. Кременя, В.К. Рибачка. – Харків, 2001.
120. Філософія: Підручник / За ред. І.В. Бичко. – К., 2001.
121. Фрезер Дж. Фольклор в Ветхом Завете. – М., 1985.
122. Фрейд З. Введение в психоанализ. – М., 1995.
123. Фрейд З. Тотем и табу. – М., 1997.
124. Фромм Э. Душа человека. – М., 1992.
125. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1986.
126. Фрээр Дж. Золотая ветвь. – М., 1986.
127. Фуко М. Слова и вещи. – СПб, 1994.
128. Хайдеггер М. Время и бытие. – М., 1993.
129. Хакен Т. Синергетика. – М., 1980.
130. Хижняк З.І. Києво-Могилянська Академія. – К., 1981.
131. Хьюбнер К. Истина мифа. – М., 1996.
132. Чанышев А.Н. Курс по древней философии. – М., 1981.
133. Чанышев А.Н. Начала философии. – М., 1982.
134. Человек: мыслители прошлого и настоящего о его жизни, смерти и бессмертии. – М., 1991.
135. Чижевський Д. Нариси з історії філософії на Україні. – К., 1992.
136. Чумакова Т. В. Смерть и бессмертие в русской средневековой культуре. // Человек. – №4. – 2002. – С. 63 – 74.
137. Шарден Т. Феномен человека. – М., 1987.
138. Шастик Н. И. Рим и Константинополь: две конфессии жизнеустройства. // Человек,. – №4. – 2002. – С. 30 – 47.
139. Шифман И.Ш. Ветхий Завет и его мир. – М., 1987.
140. Шпенглер О. Закат Европы. – М., 1993.
141. Шулицкий. Г. Энергоинформационный мир и Homo Sapiens III тысячелетия // Сознание и физическая реальность. – №2. – 2002. – С. 40 – 44.
142. Щербатской Ф.И. Избранные труды по буддизму. – М., 1988.
143. Элиаде М. Священное и мирское. – М., 1995.
144. Эррикер К. Буддизм. – М., 1999.
145. Юнг К.Г. Архетип и символ. – М., 1991.
146. Янг Д. Христианство. – М., 2000.
147. Ясперс К. Смысл и назначение истории. – М., 1991.